

Tampereen yliopiston opinnäyteohje

Johdanto

Tässä ohjeessa kuvataan Tampereen yliopistossa tehtävien opinnäytteiden ja niihin liittyvien kypsyysnäytteiden tavoitteita, prosesseja ja käytäntöjä. Ohjetta sovelletaan Tampereen yliopistossa tehtäviin alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon kuuluviin opinnäytteisiin sekä soveltuvin osin tohtorintutkintoon kuuluviin opinnäytteisiin. Tohtorintutkintoihin kuuluvista opinnäytteistä on [ohjeistettu erikseen](#). Opinnäytteiden käsikirjoitusten sähköistä alkuperäisyyden tarkastusta koskevat ohjeet eivät toistaiseksi koske alempaan korkeakoulututkintoon liittyviä opinnäytteitä.

Ohje tulee voimaan 1.10.2015 alkaen ja koskee 1.10.2015 tai sen jälkeen aloitettavia opinnäytteitä. Ohjetta voidaan soveltaa myös ennen 1.10.2015 aloitettuihin opinnäytteisiin tieteenalaysikön ohjeiden mukaan. Yksiköt voivat antaa sovellusohjeita opinnäyteohjeeseen. Yksiköiden opinnäyteohjeissa kuvataan tätä ohjetta tarkemmin opinnäytteisiin ja niiden käytäntöihin kuten viittaustekniikkaan liittyvät asiat. Yksiköt varmistavat opinnäyteohjeidensa ajantasaisuuden ja käytettävyyden niin opiskelijoiden kuin ohjaajien näkökulmasta. Opinnäytteiden ohjauksen pääperiaatteet, toimintamallit ja vastuut kuvataan ohjaussuunnitelmissa.

Opinnäytteiden tavoitteet ja sija tutkinnoissa

Opinnäytteen tekemiseen liittyvä osaaminen karttuu vähitellen opintojen aikana. Valmistuakseen opiskelijan tulee saavuttaa opinnäytteelle asetetut tavoitteet.

Alemman korkeakoulututkinnon opinnäytteen tavoitteena on, että

- opiskelija tuntee oman alansa perusteet ja hänellä on edellytykset alan kehityksen seuraamiseen
- opiskelijalla on valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin tai taiteellisen työn edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet
- opiskelijalla on riittävä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin.

Ylemmän korkeakoulututkinnon opinnäytteen tavoitteena on, että

- opiskelija tuntee oman alansa ja erityisesti opinnäytteensä alan hyvin
- opiskelijalla on valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen tai edellytykset itsenäiseen ja vaativaan taiteelliseen työhön
- opiskelijalla on hyvä viestintä- ja kielitaito oman alansa ja soveltuviin tehtäviin.

Alemman korkeakoulututkinnon opinnäyte tehdään pääsääntöisesti tutkinnon laskennallisesti kolmantena opintovuonna, ja se on osa aineopintoja. Ylemmän korkeakoulututkinnon opinnäyte tehdään pääsääntöisesti tutkinnon laskennallisesti toisena opintovuonna, ja se on osa syventäviä opintoja.

Opinnäytteiden tavoitteet muotoutuvat *osaamisperustaisesti*. Keskiössä ovat tutkimuksen tekemisen taidot, opinnäytteen alan substanssiosaaminen, akateeminen kieli- ja viestintäosaaminen sekä tieteellisen keskustelun taitojen karttuminen vertaisoppimisen ja -ohjauksen sekä aiemman tutkimuksen kanssa käydyn keskustelun myötä.

Opinnäytetyöskentely on harjaantumista itsenäisen tutkimuksen tekemiseen hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen. Opinnäytetyöskentelyssä ja ohjauksessa on tärkeää keskustella opiskelijan omista tavoitteista sekä siitä, miten ne vertautuvat opinnäytteen arviointikriteereihin. Tieteellisesti erityisen ansiokkaita opinnäytteitä tekevät vain jotkut opiskelijat, mutta laadukasta opinnäyteprosessia voidaan tavoitella aina. *Opinnäytteiden laadusta* huolehditaan toisaalta käyttämällä selkeitä arviointikriteereitä ja -asteikkoa, ei vaatimalla mahdollisimman korkeita arvosanoja tuottavia opinnäytteitä. Toisaalta opinnäytteiden laatimisessa, ohjauksessa ja arvioinnissa noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä ja huolehditaan koko prosessin luotettavuudesta ja läpinäkyvyydestä.

Opinnäytteen vaiheet

Yleensä opinnäyteprosessissa on karkeasti kuvattuna seuraavia vaiheita:

1. **Opiskelija pohtii opinnäytteen aihetta opintojen aikana.** Kun aihe alkaa muotoutua, siitä on hyvä keskustella HOPS-ohjauksen yhteydessä, jotta muita tutkintoon kuuluvia opintoja voidaan suunnitella tukemaan opinnäytteen tekemistä.
2. **Opiskelija suorittaa hyvän tieteellisen käytännön ja tutkimustaitojen karttumista tukevia opintoja osana tutkintoa.** Tällaista osaamista kartuttavat esim. tieteellisen kirjoittamisen, tutkimuksen tekemisen, tutkimusmenetelmien, teoreettiset ja tiedonhankinnan opinnot.
3. **Opiskelijalle nimetään ohjaaja** tai ohjaajat. Opiskelija sopii ohjaajan kanssa opinnäytteen aiheesta. Usein opinnäytteen ohjaajana toimii seminaarin ohjaaja, eikä ohjaajaa tällöin tarvitse nimetä erikseen. Opiskelija ja ohjaaja voivat laatia keskenään ohjaussopimuksen.
4. **Opiskelija tekee opinnäytteen tutkimussuunnitelman.** Usein tämä tehdään opinnäyteseminaarissa.
5. **Opiskelija osallistuu opinnäyteseminaareihin,** joiden mittaan opinnäyte on tarkoitus pääsääntöisesti saada valmiiksi.
6. **Opiskelija syventyy tutkimuskirjallisuuteen ja -aineistoon, tekee tutkimusta, kirjoittaa opinnäytettä,** saa siitä palautetta ohjaajaltaan ja vertaisiltaan, ja jatkaa kirjoitusprosessia. Opiskelija ja ohjaaja hyödyntävät plagiointitunnistusjärjestelmä Turnitinia ohjauksen välineenä opinnäytteen tekemisen aikana.
7. **Opiskelija jättää ohjaajan kanssa sovituksi opinnäytteen käsikirjoituksen sähköiseen alkuperäisyyden tarkastukseen.** Ohjaaja tekee tarkastuksen.
8. **Opiskelija ja ohjaaja sopivat arviointi- ja tarkastusaikataulusta.** Opiskelija jättää opinnäytteen arviotavaksi saatuaan siihen luvan ohjaajalta.
9. **Opiskelija tekee kypsyysnäytteen.** Kypsyysnäyte voi olla esse tai opinnäytteen tiivistelmä. Kypsyysnäyte arvioidaan.
10. **Opinnäyte arvioidaan** ja siitä annetaan arvosana ja lausunto, joka toimitetaan opiskelijalle. Alempan korkeakoulututkintoon kuuluvasta opinnäytteestä ei tarvitse antaa lausuntoa, mutta kirjallinen palaute kylläkin. Opiskelijaa tiedotetaan muutoksenhakukäytännöistä.
11. **Opinnäytteen arvosana ja muut opintosuoritusta koskevat tiedot tallennetaan** opiskelijatietojärjestelmään.

Opinnäytteen tekemisen katsotaan alkaneen siitä, kun opinnäytteen aiheesta on sovittu ohjaajan kanssa.

Opinnäytteen ohjaus

Opiskelijalla on yksi tai kaksi opinnäytteen ohjaajaa, joiden tehtävänä on tukea opinnäytteen tekemistä niin sisällön kuin tutkimusprosessin osalta opinnäyteprosessin eri vaiheissa. Opinnäytteen ohjaajana voi toimia yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva henkilö tai ulkopuolinen ohjaaja. Tohtoriopiskelijat voivat toimia opinnäytteiden ohjaajina. Vähintään yhden ohjaajan tulee tuntea opinnäytteen ala hyvin. Ohjaajan tulee tuntea opinnäytteiden arviointikriteerit ja keskustella niistä kunkin ohjattavan kanssa. Usein alempaan korkeakoulututkintoon kuuluvan opinnäytteen ohjaajana toimii seminaarin ohjaaja, eikä ohjaajaa tällöin tarvitse nimetä erikseen. Jos ohjaajaa tai ohjaajia ei erikseen nimetä, tieteenalayksikkö kuvaa, miten ohjaustaho määritellään.

Ohjaaja ja ohjattava voivat laatia *ohjaussopimuksen*, jossa määritellään ohjauksen osapuolten oikeudet, vastuut ja velvollisuudet, ohjaussuhteen kesto sekä toimintatavat mahdollisissa muutos-, ristiriita- ja ongelmatilanteissa. Ohjaussopimuksen esimerkkipohja on [liitteenä 1](#).

Ohjausprosessin ytimessä on *ohjattavan oma työskentely*: keskeistä on akateemisen asiantuntijuuden kasvu, jota ohjaus tukee. *Ohjaussuhde* on kumppanuuden kaltainen, luonteeltaan pedagoginen suhde, jossa ohjaaja asettuu ohjattavan oppimisprosessin palvelukseen. Ohjattava puolestaan vastaa motivaatiostaan, työskentelystään ja prosessin etenemisestä. Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada kohtuullinen määrä ohjausta. Ohjaajien kohtuullisesta ohjattavien määrästä huolehditaan yksikön ohjeiden mukaisesti ja työsuunnitelmien avulla.

Ohjausprosessin käynnistyessä ohjaaja ja ohjattava sopivat tavoitteista ja aikataulusta. He suhteuttavat opinnäytteen tavoitteet sekä opinnäytteen arviointikriteereihin että ohjattavan omiin yleisempiin päämääriin, mahdollisuuksiin ja tavoitteisiin. Näin varmistetaan yhteisestä käsityksestä tavoitteiden ja arvioinnin suhteen. Lisäksi muodostetaan yhteinen käsitys tieteellisen työn vaatimuksista opinnäytekontekstissa, hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja tekijyyden kriteereistä. Samalla sovitaan työskentely- ja ohjausrytmistä ja opinnäytteen vaiheista ja aikataulutuksesta. Alussa sovitaan myös opinnäytteen kielestä sekä tarpeen mukaan aineiston käyttöön ja säilytykseen liittyvistä asioista. Näistä asioista sovitaan yhteisesti opinnäyteseminaareissa ja tarkemmin ohjaajan ja opiskelijan välisissä ohjaustilanteissa.

Ohjausprosessin aikana noudatetaan ja varmistetaan hyvää tieteellistä käytäntöä ja puututaan siihen liittyviin ongelmiin viiveettä. Ohjaustilanteisiin, eli seminaareihin ja kahden- tai monenkeskisiin ohjauskeskusteluihin valmistaudutaan riittävästi ja niille varataan sovittu aika. Ohjaustilanteissa annetaan ja saadaan rakentavaa palautetta ja varmistetaan opiskelijan akateemiseen keskusteluun harjaantumista. Lisäksi arvioidaan opinnäytetyöskentelyä ja ohjaustyöskentelyä ennakoivasti, jotta opinnäytteen tekemiseen ja ohjaukseen liittyviin mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua ajoissa.

Jos opiskelijan opinnäytettä ohjaamaan nimetty henkilö on estynyt ohjaamasta opinnäytettä tai jos ohjauksessa ilmenee ohjausprosessiin liittyviä ratkaisemattomia ongelmia, opiskelijalle nimetään uusi ohjaaja. Jos opinnäyte ei valmistu ohjaussopimuksessa tai muuten sovitussa aikataulussa tai opinnäytteen teossa ilmenee muita ongelmia, opinnäyteprosessin jatkosta sovitaan uudelleen yksikön ohjeiden mukaisesti.

Opinnäyteseminaari

Opinnäyteseminaari on useimmiten tärkeä ohjauksen ja tutkimuksen tekoon harjaantumisen keskeinen areena. Seminaareissa karttavat erityisesti vertaisohjaukseen ja -oppimiseen liittyvät taidot, kun arvioidaan ja kommentoidaan vertaisten tekstejä. Samoin tutkimuksen tekemisen ja akateemisen keskustelun taidot vahvistuvat seminaarissa. Seminaarissa myös pohditaan yhdessä opinnäytteen tavoitteita ja perehdytään sen arviointikriteereihin. Opinnäyte on tarkoitus pääsääntöisesti saada valmiiksi seminaarin aikana tai vähintään sellaiseen vaiheeseen, että opiskelija pystyy saattamaan opinnäytteen valmiiksi normaalin opinnäyteohjauksen puitteissa.

Hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen

Opinnäytteissä noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä [rehtorin asiaa koskevan päätöksen](#) mukaisesti. Päätöksessä on kuvattu myös menettely opintovilppiä epäiltäessä. Hyvän tieteellisen käytännön osaamisen edistämiseksi ja varmistamiseksi opinnäytetyöskentelyssä ja opinnäytteen alkuperäisyyden tarkastamisessa hyödynnetään Turnitin-plagiaatintunnistusjärjestelmää. Hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja Turnitinin käytöstä ohjeistetaan tarkemmin [Opiskelun etiikka -sivustolla](#).

Opinnäyte pari- tai ryhmätyönä

Opinnäytteen tekemisestä pari- tai ryhmätyönä on sovittava ohjaajan kanssa. Mikäli opinnäyte tehdään pari- tai ryhmätyönä, opiskelijan on kyettävä osoittamaan oma osuutensa työstä, jotta se voidaan arvioida ja koska opinnäyte on lähtökohtaisesti harjaantumista itsenäiseen tieteelliseen työskentelyyn. Opinnäyte arvioidaan opiskelijakohtaisesti.

Opinnäyte toimeksiantona

Opinnäyte voidaan tehdä myös toimeksiantona yritykselle tai muulle taholle. On muistettava, että opinnäyte on tieteellinen työ, joka arvioidaan akateemisin perustein. Viime kädessä arviointi perustuu opetussuunnitelmaan ja siinä kuvattuihin osaamistavoitteisiin. Myös toimeksiantajan on oltava tietoinen työn akateemisuudesta. Opinnäytteen aiheesta, aikataulusta ja tavoitteista sekä opinnäytteen julkisuuteen liittyvistä asioista sovitaan yhteistyössä opiskelijan, ohjaajan ja toimeksiantajan kanssa. Opinnäytteen tieteellisestä ohjauksesta vastaa yliopiston ohjaaja. Toimeksiantajan puolelta työlle voidaan sopia yhteyshenkilö. Toimeksiantaja voi myös osallistua työn tieteelliseen ohjaukseen. Mahdollisesta palkkiosta sovitaan toimeksiantajan kanssa kirjallisesti.

Opinnäytteen julkisuus ja salassa pidettävän tiedon käsittely

Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 32 §:n mukaisesti opinnäyte on julkinen asiakirja. Opinnäyte tulee julkiseksi, kun se on hyväksytty. Opinnäytteeseen ei voi sisällyttää salassa pidettävää tietoa. Opinnäytteen tai sen osien julkaiseminen muualla esimerkiksi

artikkelimuodossa ei poista opinnäytteen julkisuuden vaatimusta. Mahdollinen salassa pidettävä tieto tulee sisällyttää opinnäytteen julkaisematta jääviin liitteisiin tai tausta-aineistoon. Mikäli opinnäytteessä käsitellään salassa pidettävää tietoa, sen käytöstä sovitaan etukäteen ohjaajan ja mahdollisen toimeksiantajan kanssa.

Opinnäytteen julkisuuteen liittyvät myös tekijänoikeudelliset asiat. Opinnäytteen tekijä vastaa julkaisun sisällöstä ja oikeuksistaan siihen. Julkaistavan opinnäytteen tekijällä tulee olla opinnäytteeseensä tai sen osaksi sisällytettyyn kuva-, taulukko- tai muuhun vastaavaan aineistoon täydellinen tekijänoikeus tai hänellä tulee olla verkkojulkaisuoikeus tällaiseen aineistoon.

Opinnäytteen kieli

Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 9 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus käyttää opintosuorituksessaan sekä kirjallisesti että suullisesti suomen kieltä, ellei opetussuunnitelmassa edellytetä muuta kieltä. Muutoin opiskelijan oikeudesta käyttää opintosuorituksessa muuta kuin suomen kieltä päättää tieteenalayksikön tai erillisyyksikön johtaja.

Opinnäytteen kieli on suomi, opetussuunnitelmassa määrätty kieli tai opintojen pääasiallinen kieli. Muun kielen käytöstä päättää tieteenalayksikön johtaja. Opinnäytteen kielen valinnassa tulee kiinnittää huomiota siihen, että opiskelijan tulee osoittaa opinnäytteessä oman alansa kieli- ja viestintätaitoa.

Myös englanninkielisessä ohjelmassa opiskeleva voi tehdä opinnäytteen suomeksi. Mikäli opiskelija kuitenkin haluaa merkinnän englanniksi suoritetusta tutkinnosta, opinnäyte voidaan edellyttää tehtävän englanniksi.

Muu neuvonta ja tuki opinnäytteen tekemisen aikana

- Yliopiston kielikeskus tarjoaa tutkintoon kuuluvien kieli- ja viestintäopintojen lisäksi valinnaisia suomen kieleen ja tieteelliseen kirjoittamiseen liittyviä opintoja. Opinnoista saa tietoa kielikeskuksen verkkosivuilta ja opinto-oppaasta.
- Yliopiston kirjasto tarjoaa tiedonhankintakoulutusta ja -oppaita sekä muita ohjeita opinnäytteen kirjoittajalle (ks. <http://libguides.uta.fi/etusivu>). Kirjasto opastaa opinnäytteiden tallentamisessa NettiOpsuun ja julkaisee opinnäytteet sopimuksen mukaisesti verkossa (ks. <http://www.uta.fi/kirjasto/julkaiseminen.html>).
- Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto tarjoaa ohjeita mm. [tutkimusaineiston hallintaan](#) ja [tutkimusmenetelmien käyttöön](#) sekä [erilaisia palveluita tutkimuksen teon tueksi](#).
- Yliopiston [tietohallinto](#) tarjoaa tietoteknistä tukea.
- Yliopiston [Opiskelu-sivuilta](#) saa tietoa eri ohjaustahoista sekä [opiskelun erityisjärjestelyistä](#).
- Yliopiston verkkosivuilla on [itseopiskelumateriaaleja](#), joita voi hyödyntää mm. kirjoittajana kehittymisen tukena.

Opinnäytteen käsikirjoituksen alkuperäisyyden tarkastus

Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 29 §:n mukaan ylempään korkeakoulututkintoon ja tohtorintutkintoon sisältyvän opinnäytteen käsikirjoituksen alkuperäisyyden tarkastus on tehtävä pääsääntöisesti viikon kuluessa siitä, kun opiskelija on jättänyt tekstin alkuperäisyyden tarkastukseen. Alkuperäisyyden tarkastus tehdään sähköisesti Turnitin-plagiaatintunnistusohjelmaa hyödyntäen sen jälkeen, kun opiskelija on pyytänyt ohjaajaa tekemään tarkastuksen. Alkuperäisyyden tarkastuksesta ohjeistetaan tarkemmin [Opiskelun etiikka -sivustolla](#).

Opinnäytteen jättäminen arvioitavaksi

Kun opinnäyte alkaa olla valmis, opiskelija keskustelee ohjaajan kanssa työn valmiiksi saattamisesta. Opiskelija ja ohjaaja sopivat työn ennakkotarkastuksesta sekä sen jälkeen tehtävistä mahdollisista korjauksista. Kun ennakkotarkastus ja viimeiset korjaukset on tehty, ohjaaja antaa opiskelijalle luvan jättää opinnäyte arvioitavaksi. Opinnäytteen alkuperäisyyden tarkastus tulee olla tehtynä ennen arvioitavaksi jättämistä. Alempaan korkeakoulututkintoon kuuluva opinnäyte jätetään arvioitavaksi tieteenalaysikön ohjeiden mukaisesti. Ylempään korkeakoulututkintoon kuuluva opinnäyte jätetään arvioitavaksi NettiOpsun Valmistuminen-kohdan kautta. Kun opiskelija jättää opinnäytteen NettiOpsussa, hän vahvistaa samalla, että alkuperäisyyden tarkistus on tehty ja että hän on saanut ohjaajalta luvan jättää opinnäytteen arvioitavaksi. Opiskelija myös päättää NettiOpsussa, antaako hän opinnäytteelle julkaisuluvan.

Kypsyysnäyte

Kypsyysnäytteen tarkoitus

Opiskelija osoittaa kypsyysnäytteellä perehtyneisyyttään opinnäytteen alaan. Lisäksi opiskelijan tulee kerran osoittaa suomen, ruotsin tai muun kielen taito kypsyysnäytteellä. Kypsyysnäyte on osa opinnäytteen kirjoittamisprosessia, mutta se on opinnäytteestä erillinen, itsenäinen teksti. Kypsyysnäytteellä osoitetaan myös opinnäytteen alan kielitaidon tasoa.

Kypsyysnäyte kirjoitetaan yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 § 2 mom:n ja 16 § 2 mom:n mukaisesti alemmassa ja ylempässä korkeakoulututkinnossa:

Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Kun suomen tai ruotsin kielen taito on osoitettu alempaa korkeakoulututkintoa varten annetussa kypsyysnäytteessä, sitä ei tarvitse osoittaa ylempää korkeakoulututkintoa varten annettavassa kypsyysnäytteessä (16 § 3 mom).

Ammattikorkeakoulututkintoa varten annetussa kypsyysnäytteessä osoitettu suomen tai ruotsin kielen taito rinnastetaan alempaa korkeakoulututkintoa varten osoitettuun kielitaitoon.

Kypsyysnäytteen kieli

Kypsyysnäytteen kielen määrää koulusivistyskieli. Yleensä kypsyysnäyte kirjoitetaan Tampereen yliopistossa suomen kielellä, paitsi kun opiskelijan koulusivistyskieli on jokin muu kieli. Kypsyysnäytteen kielen määräytymisestä on määrätty Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 9 §:ssä. Koulusivistyskielen ja kypsyysnäytteen kielen määräytymistä on kuvattu tarkemmin [liitteessä 2](#).

Kypsyysnäytekäytännöt ja tekstilaji

Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 29 §:n mukaisesti kypsyysnäyte on joko essee tai opinnäytteen tiivistelmä. Kypsyysnäytteen tekstilajinmukaisuus vaikuttaa sen arviointiin. Kun kypsyysnäytteen sisältö ja kieliasu arvioidaan, kypsyysnäytteen tekstilaji on asiatyylinen essee, joka pohjautuu opiskelijan opinnäytteeseen. Kun kypsyysnäytteellä osoitetaan vain perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan, eli siitä tarkastetaan vain sisältö, pääsääntöisesti opinnäytteen tiivistelmä toimii kypsyysnäytteenä. Tiivistelmä kirjoitetaan tällöin koulusivistyskielellä ja opinnäytteen ollessa muun kielinen opinnäytteen kielellä.

Tampereen yliopistossa kypsyysnäytteen kieliasu arvioidaan asetuksen mukaisten tapausten lisäksi silloin, kun opiskelija ei ole aiemmin osoittanut kielitaitoa kypsyysnäytteellä. Kypsyysnäyte voidaan kirjoittaa esseenä myös, kun sillä osoitetaan vain perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan. Kun kypsyysnäyte kirjoitetaan esseenä, kypsyysnäyte tehdään vasta, kun opinnäyte on jätetty arvioitavaksi.

Kun kypsyysnäytteellä osoitetaan perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan sekä suomen, ruotsin tai muun kielen taitoa, kypsyysnäyte kirjoitetaan esseemuotoisena. Kypsyysnäytteeseen ilmoitaudutaan sähköisesti tai muulla luotettavalla tavalla tieteenalayksikön ohjeiden mukaan, ja se kirjoitetaan valvotusti, mahdollisuuksien mukaan sähköisessä tentissä. Tieteenalayksiköt ohjeistavat esseemuotoisen kypsyysnäytteen tehtävänannosta, tätä ohjetta yksityiskohtaisemmista käytännöistä ja sisällön arviointiperusteista.

Esseemuotoisen kypsyysnäytteen tehtävänanto

Tehtävänannon tavoitteena on saada opiskelija kirjoittamaan pohtiva asiatyylinen essee opinnäytteensä pohjalta, joten tehtävänannon ei pidä olla tyyppiä "vastaa yhteen kysymykseen". Sen sijaan kirjoittajaa voidaan ohjata tavoittelemaan sopivaa tekstilajia esimerkiksi verbivalinnoilla: *pohtia, verrata, arvioida, päätellä, määritellä, analysoida, eritellä*. Tehtävän laatija voi myös taustoittaa asiaa. Opiskelijalle kannattaa laatia numeroidut tehtävänannot (2–3 kpl). Tehtävänantoon on hyvä kirjata myös ohjeet otsikoinnista.

Kypsyysnäytteen tarkastaminen

Kypsyysnäytteen sisällön- ja kielentarkastuksessa noudatetaan opintojen arviointisäännön 29 §:n mukaista aikataulua. Kypsyysnäytteen vastaanottava opettaja tarkastaa sen sisällön. Sen jälkeen kieliasu tarkastetaan tarvittaessa kielikeskuksessa. Kielentarkastaja voi ottaa mahdollisen vaikean tai keskivaikean lukuvaikeuden huomioon, kunhan siitä toimitetaan lausunto suoraan kielentarkastajalle. Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksyty/hylätty-asteikolla. Hylätyn kypsyysnäytteen kirjoittaja saa ohjausta ja palautetta ennen uusintaa kypsyysnäytteen

hylänneeltä. Kypsyysnäytteen kirjoittajalle varataan mahdollisuus saada palautetta kypsyysnäytteestä.

Sisällöntarkastajan tehtävät

Kypsyysnäytteen sisällön tarkastava opettaja tekee päätöksen sisällön hyväksymisestä tai hylkäämisestä tieteenalayksikön määrittelemien arviointiperusteiden pohjalta.

Sisällöntarkastaja huolehtii siitä, että kypsyysnäytteen sisältö on riittävä. Kun kypsyysnäytteestä tarkastetaan myös kieliasu, sisällöntarkastaja lähettää sisällöltään hyväksytyyn kypsyysnäytteen kielikeskuksen toimistoon. Kypsyysnäytteen mukana lähetetään sen tehtävänanto, johon kuuluvat kypsyysnäytteen aihe sekä kypsyysnäytteen otsikko tai pyyntö otsikoida itse.

Kielentarkastajan tehtävät

Kielentarkastaja arvioi kypsyysnäytteen kieliasun. Myös sisältö ja rakenne nivoutuvat kieliasuun, joten esimerkiksi puuttuva johdanto tai lopetus saattaa johtaa kypsyysnäytteen kieliasun hylkäämiseen. Jos kypsyysnäytteen kieliasu hylätään, opiskelija kirjoittaa uuden kypsyysnäytteen samasta aiheesta kuin hylätynkin. Uusittu kypsyysnäyte toimitetaan suoraan kielentarkastajalle. Kieliasun arviointiperusteista on tietoa Suomen yliopistojen kielikeskusten verkoston Finelcin julkaisussa [Ohjeita ja suosituksia kypsyysnäytteiden kielentarkastukseen](#).

Opinnäytteen arviointi ja arvosana

Opinnäytteet arvioidaan Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön (ks. erit. [27–29 §](#)) ja tieteenalayksiköiden antamien opinnäytteiden tarkempien arviointikriteerien mukaisesti.

Opinnäytettä arvioimaan määrätään vähintään yksi tarkastaja, jolla on oltava aina vähintään samantasoinen opintosuoritus, kuin minkä tasoista opinnäytettä arvioidaan. Opinnäytteen ohjaaja voi toimia tarkastajana. Tarkastajan tulee tuntea opinnäytteiden arviointikäytännöt ja -kriteerit sekä opinnäytteen ala hyvin.

Opinnäytteestä arvioidaan opiskelijan arvioitavaksi jättämä kokonaisuus. Mikäli opinnäytteeseen sisältyy jokin ainutkertainen sellaisenaan toistumaton tapahtuma, työn tarkastajan tulee voida perehtyä vähintään siihen liittyvään dokumentaatioon, joka tulee sisällyttää arvioitavaan kokonaisuuteen. On opinnäytteen tekijän vastuulla tuottaa riittävä dokumentaatio, jotta opinnäyte voidaan arvioida.

Opinnäyte arvioidaan opintojen arviointisäännön 28 §:n mukaisesti hyväksytyiksi tai hylätyiksi ja hyväksytystä suorituksesta annetaan arviointikriteerien mukainen arvosana. Opinnäyte voidaan hylätä, mikäli se ei täytä opinnäytteelle asetettuja vaatimuksia tai opiskelija on rikkonut hyvää tieteellistä käytäntöä. Mikäli opinnäyte hylätään, noudatetaan tieteenalayksikön ohjeita tai, mikäli opiskelija on rikkonut hyvää tieteellistä käytäntöä, [rehtorin päätöstä hyvästä tieteellisestä käytännöstä opinnoissa ja menettelystä opintovilppiä epäiltäessä](#).

Opiskelijan tulee saada arvostelua koskeva päätös ja opinnäytteen arviointia koskeva lausunto kirjallisena [opintojen arviointisäännön 29 §:n](#) mukaisessa ajassa. Alemman korkeakoulututkintoon kuuluvasta opinnäytteestä ei tarvitse antaa lausuntoa. Jos opiskelija on

tyytymätön arvosanaan tai arviointiin, asiasta kannattaa ensin keskustella opinnäytteen ohjaajan kanssa.

Oikaisupyynnöt

Opinnäytteen arvosteluun tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua yliopistolain (44 §, 82–84 §), Tampereen yliopiston johtosäännön (13 §) ja Tampereen yliopiston tutkintosäännön (26–27 §) mukaisella tavalla.

Oikaisupyynnössä tulee mainita seuraavat asiat:

- opiskelijan nimi ja yhteystiedot
- tieto siitä, milloin opiskelija on saanut tiedon opinnäytteen arvostelua koskevasta päätöksestä
- opinnäytteen arvostelua koskeva päätös
- muutos, jota opiskelija hakee päätökseen
- oikaisupyynnön perusteet.

Lisätietoja oikaisumenettelystä saa tieteenalayksikön opintopäälliköltä.

Opinnäytteen julkisuus, arkistointi ja elektroninen arkistointi

Yliopiston opintojen arviointisäännön mukaisesti alempaan korkeakoulututkintoon liittyvät opinnäytteet säilytetään viiden vuoden ajan ja ylempään korkeakoulututkintoon ja jatkotutkintoon liittyvät opinnäytteet säilytetään pysyvästi. Alemman korkeakoulututkinnon opinnäytteen alkuperäiskappaletta säilytetään tieteenalayksikössä ja ylempään korkeakoulututkinnon opinnäytteen alkuperäiskappaletta yliopiston kirjastossa. Arvioinnin tulokset on säilytettävä tieteenalayksikössä kymmenen vuoden ajan.

Opinnäyte on julkinen ja siihen voi tutustua tieteenalayksikössä, yliopiston kirjastossa tai opiskelijan antaessa julkaisuluvan myös TamPub-julkaisuarkiston kautta. TamPub-julkaisuarkistoon tallennetut ja sähköisesti julkaistut opinnäytteet tallentuvat myöhemmin Turnitin-plagiaatintunnistusjärjestelmän sähköiseen vertailutietokantaan, jolloin niiden suojaaminen plagioinnilta helpottuu.

Lähteitä ja lisätietoja:

[Hyvä tieteellinen käytäntö opinnoissa ja menettely opintovilppiä epäiltäessä](#). Tampereen yliopisto.

[Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa](#) (TENK 2012)

[Hyvän tieteellisen käytännön osaamistavoitteet kandidaatin-, maisterin- ja tohtorintutkintojen opetussuunnitelmissa](#). Tampereen yliopisto.

[Kielitaidon osoittaminen opintojen yhteydessä](#). Opetushallitus.

[Opinnäytetyö ja sen ohjaus. Ajatuksia ja esityksiä hyvistä käytänteistä](#). Tampereen yliopisto 2004.

[Tampereen yliopiston opintojen arviointisääntö](#)

[Tampereen yliopiston tohtorikoulutuksen järjestäminen ja hyvät käytännöt](#)

[Tampereen yliopiston tutkintosääntö](#)

[Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista \(794/2004 + muutokset\)](#)

Vehviläinen, Sanna: *Ohjaustyön opas*. Helsinki. Gaudeamus. 2014

[Yliopistolaki \(558/2009 + muutokset\)](#)

Liitteet

Liite 1

Ohjaussopimus pohja

Opiskelijan nimi	
Työn nimi	
Vastuuohjaaja	
Tutkinto-ohjelma ja tutkinto	
Opinnäytetyön työprosessi	
Alkamisajankohta	
Arvioitu valmistumisaika	
Sovitut välitavoitteet	
Opiskelijan ja ohjaajan keskinäinen työskentelysopimus	
Opiskelija sitoutuu	
Ohjaaja sitoutuu	
Sovitut toimintatavat muutos- tai ristiriitatilanteissa	
Yhteystiedot	
Opiskelija	
Ohjaaja	

Päiväys: _____

Opiskelijan allekirjoitus: _____

Ohjaajan allekirjoitus: _____

Liite 2

Liite: Koulusivistyskielen määräytyminen ja kypsyysnäytteen kieli alemmassa korkeakoulututkinnossa

Koulusivistyskieli voi olla joko a) suomi, b) ruotsi tai c) muu kuin suomi tai ruotsi. Koulusivistyskieli määrittelee kypsyysnäytteen kielen, äidinkielellä ei ole merkitystä.

Tapauskohtaiset esimerkit kypsyysnäytteen kielen määräytymisestä:

- Suomenkielinen ylioppilastutkinto + yo-koe suomi äidinkielenä: koulusivistyskieli suomi, kypsyysnäyte suomeksi
- Suomenkielinen ylioppilastutkinto + yo-koe suomi toisena kielenä, arvosana väh. magna cum laude: koulusivistyskieli suomi, kypsyysnäyte suomeksi
- Suomenkielinen ylioppilastutkinto + yo-koe suomi toisena kielenä, arvosana alempi kuin magna cum laude: koulusivistyskieli muu kuin suomi tai ruotsi, kypsyysnäytteen kielestä määrätään erikseen
- Suomessa suoritettu ruotsinkielinen ylioppilastutkinto + yo-koe ruotsi äidinkielenä: koulusivistyskieli ruotsi, kypsyysnäyte ruotsiksi
- Suomessa suoritettu IB-tutkinto: koulusivistyskieli muu kuin suomi tai ruotsi, kypsyysnäytteen kielestä määrätään erikseen (huom. useimmilla suomi)
- Suomessa suoritettu IB-tutkinto + suomenkielisen peruskoulun päättötodistus, jossa merkintä äidinkielenä opiskellusta suomen kielestä: koulusivistyskieli suomi, kypsyysnäyte suomeksi
- Ulkomailla suoritettu lukiota vastaava koulutus: koulusivistyskieli muu kuin suomi tai ruotsi, kypsyysnäytteen kielestä määrätään erikseen
- Ulkomailla suoritettu lukiota vastaava koulutus + suomenkielisen peruskoulun päättötodistus, jossa merkintä äidinkielenä opiskellusta suomen kielestä: koulusivistyskieli suomi, kypsyysnäyte suomeksi